

## Pelkosenniemen kunnan yhteistoimintamenettelyn lopettaminen ja rekrytointikiellon kumoaminen

Kunnanhallitus 02.03.2026  
151/01.01.00/2025

Päätösesitys Kunnanhallitus päättää lopettaa yhteistoimintamenettelyn ja kumota tähän liittyvän rekrytointikiellon.

Päätös

Käsittely

Perustelut

Kunnanhallitus päätti 22.9.2025 § 297 yhteistoimintamenettelyn aloittamisesta. Tätä ennen talous- ja organisaatiotyöryhmä oli tarkastellut sekä kunnan taloutta että organisaatiota yhdessä FCG:n kanssa. Työryhmän työn perusteella kävi selväksi, että kunnan tulee seuraavina vuosina sopeuttaa toimintaansa talouden tasapainottamiseksi, ja jonka yhdeksi keinoksi katsottiin mahdolliset muutokset organisaatiossa.

Yhteistoimintamenttelyt aloitettiin 17.11.2025 ja neuvotteluihin liittyviä keskusteluita käytiin joulukuun aikana. Tammikuussa kävi ilmi, että talous- ja organisaatiotyöryhmän työhön on osallistunut mahdollisesti esteellinen henkilö. Esteellisyys aiheutuu käynnissä olevasta rikosprosessista, jossa työryhmän toimintaan osallistunut henkilö on syytettynä kunnianloukkauksesta yhteistoimintamenettelyssä osallisena olevaa johtavaa viranhaltijaa vastaan.

Asiaa on selvitetty viranhaltijoiden toimesta, ja tämän lisäksi asiasta on pyydetty asiantuntijalausunnot kuntaliitolta ja kuntaa yhteistoimintamenettelyn alkuvaiheessa avustaneelta asianajalta.

Esteellisyysäännöksillä pyritään turvaamaan asioiden käsittelyn puolueettomuutta ja luottamusta päätöksenteon moitteettomuuteen. Mikäli henkilöllä on sellainen suhde viranomaisessa käsiteltävään asiaan tai asianosaisiin, että se vaarantaa hänen puolueettomuutensa, hän on esteellinen eli jäävi. Jos esteellinen henkilö ottaa osaa asian käsittelyyn, päätös syntyy virheellisessä järjestyksessä. Virheellisessä järjestyksessä syntynyt päätös voidaan kumota, mikäli päätökseen haetaan muutosta.

Molemmat asiantuntijat viittasivat vastauksessaan hallintolain 28.1 § kohtaan 7, jonka perusteella henkilö on esteellinen, jos luottamus hänen puolueettomuuteensa vaarantuu muusta erityisestä syystä (ns. yleislausekejäävi). Tämän esteellisyysperusteen soveltaminen edellyttää, että on olemassa ulkopuolisen havaittava syy puolueettomuuden vaarantumiseen. Syyn puolueettomuuden vaarantumiseen on oltava suunnilleen samanasteinen kuin erikseen säädetyissä esteellisyysperusteissa. Yleislauseketta voidaan soveltaa esimerkiksi tilanteissa, joissa henkilö on asianosaisen vastapuoli tai julkinen vihamies, sekä tilanteissa, joissa henkilön ja asianosaisen välillä vallitsee kiinteä ystävyyssuhde tai yhtiökumppanuus. Luottamuksen vaarantuminen riittää jääviyteen, puolueellisuutta ei tarvitse osoittaa.

Edellä esitetyn perusteella organisaatiotyö ja yhteistoimintamenettely on syytä lopettaa ja käynnistää uudelleen eri kokoonpanolla.

Todettakoon, että kunta joutuu edelleen sopeuttamaan toimintaansa ja tekemään mahdollisia organisaatiomuutoksia. Käynnissä olleen yhteistoimintamenettelyn aikana tehty työ nopeuttaa jatkotyötä kevään aikana.

|               |                                                                                                                            |
|---------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Valmistelija  | vt. kunnanjohtaja                                                                                                          |
| Esittelijä    | vt. kunnanjohtaja Mikko Merikanto                                                                                          |
| Tiedoksi      |                                                                                                                            |
| Muutoksenhaku | Päätöksestä ei saa tehdä oikaisuvaatimusta, koska päätös koskee kuntalain 136 §:n mukaista valmistelua ja täytäntöönpanoa. |

Kunnanhallitus 22.09.2025 § 297

|              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|--------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Päätösesitys | <p>Kunnanhallitus päättää:</p> <ol style="list-style-type: none"><li>1) käynnistää yhteistoimintamenettelyn tuotannollisin ja taloudellisin perustein työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnassa ja hyvinvointialueella annetun lain (449/2007) mukaisesti</li><li>2) yhteistoimintaneuvottelujen koskevan koko kunnan henkilöstöä talouden tasapainottamiseen tarvittavien toimenpiteiden toteuttamiseksi</li><li>3) valtuuttaa kunnanjohtajan antamaan neuvotteluesityksen yhteistoimintaneuvottelujen käynnistämiseksi</li><li>4) nimeää yhteistoimintaneuvotteluihin työnantajan edustajaksi kunnanjohtajan.</li></ol> <p>Lisäksi kunnanhallitus toteaa, että kunnanjohtaja tiedottaa kunnanhallitusta säännöllisesti yhteistoimintaneuvottelujen etenemisestä.</p>                      |
| Päätös       | <p>Kunnanhallitus päätti:</p> <ol style="list-style-type: none"><li>1) käynnistää yhteistoimintamenettelyn tuotannollisin ja taloudellisin perustein työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnassa ja hyvinvointialueella annetun lain (449/2007) mukaisesti</li><li>2) yhteistoimintaneuvottelujen koskevan koko kunnan henkilöstöä talouden tasapainottamiseen tarvittavien toimenpiteiden toteuttamiseksi</li><li>3) valtuuttaa kunnanjohtajan antamaan neuvotteluesityksen yhteistoimintaneuvottelujen käynnistämiseksi</li><li>4) nimeää yhteistoimintaneuvotteluihin työnantajan edustajaksi kunnanjohtajan ja hyvinvointijohtajan.</li></ol> <p>Lisäksi kunnanhallitus toteaa, että kunnanjohtaja tiedottaa kunnanhallitusta säännöllisesti yhteistoimintaneuvottelujen etenemisestä</p> |
| Käsittely    | <p>Kunnanjohtaja teki lisäyksen kohtaan 4) nimeää yhteistoimintaneuvotteluihin työnantajan edustajaksi kunnanjohtajan ja hyvinvointijohtajan.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| Perustelut   | <p>Pelkosenniemen kunta perustanut 16.6.2025 § 203 kunnan talous- ja organisaatiotyöryhmän. Työryhmän tavoitteena on mm. valmistella kehittämistoimia, joilla kunta voi vastata muuttuviin taloudellisiin ja toiminnallisiin haasteisiin sekä tuottaa kokonaisnäkemys kunnan taloudellisesta tilanteesta ja organisaatiosta. Työryhmä on osana</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |

toimeksiantoaan tilannut kunnan talousanalyysin ulkopuoliselta konsultilta (FCG), jota on kesän aikana esitelty valtuustolle ja syyskuun alussa myös kuntalaistilaisuudessa. Talousanalyysi ja sen perusteella tehty tulevien vuosien painelaskelma on osoittanut, että kunnan täytyy sopeuttaa toimintaansa.

Sopeutustarpeen määrän vuoksi on varsin todennäköistä, että sopeuttamistoimenpiteet voivat olla henkilöstön asemaan merkittävästi vaikuttavia. Asian valmistelu edellyttää kunnan koko henkilöstöä koskevan yhteistoimintamenettelyn käynnistämisen tuotannollisilla ja taloudellisella perusteilla. Toteutettavat keinot päätetään harkitusti kokonaisvaltaisen suunnitelman kautta, joka laaditaan yhteistoimintaneuvottelujen yhteydessä.

#### Yhteistoimintamenettely

Yhteistoimintamenettely on käynnistettävä, kun työnantaja harkitsee toimenpiteitä, jotka saattavat johtaa yhden tai useamman työntekijän irtisanomiseen, lomauttamiseen tai osa-aikaistamiseen taloudellisin tai tuotannollisin perustein. Toimenpiteet voivat tarkoittaa mm. lomautuksia, määräaikaisten palvelusuhteiden päättymistä, osa-aikaistamisia, irtisanomisia, toimintojen uudelleen organisoimista tai palveluiden ulkoistamista.

Yhteistoiminta tarkoittaa neuvottelua ja kuulemistä. Työnantajan on neuvoteltava valmisteilla olevien toimenpiteiden perusteista, vaikutuksista ja vaihtoehdoista, ennen kuin asia ratkaistaan. Neuvottelut on käytävä yhteistoiminnan hengessä eli avoimessa vuorovaikutuksessa ja tavoitteena on saavuttaa yksimielisyys. Kuultuaan henkilöstöä työnantaja päättää, mihin toimenpiteisiin asiassa ryhdytään.

Yhteistoimintalain perusteluissa korostetaan avointa vuorovaikutusta, osapuolten välistä luottamusta sekä esimiesten ja alaisten välisessä vuorovaikutuksessa päivittäin tapahtuvaa yhteistyötä.

Lain 4 §:n mukaisesti työnantajan ja henkilöstön välisessä yhteistoiminnassa käsitellään ainakin sellaiset asiat, jotka koskevat:

- 1) henkilöstön asemaan merkittävästi vaikuttavia muutoksia työn organisoinnissa, kunnan tai hyvinvointialueen palvelurakenteessa, kuntajaossa tai kuntien tai hyvinvointialueiden tai näiden välisessä yhteistyössä;
- 2) palvelujen uudelleen järjestämisen periaatteita, jos asialla voi olla ulkopuolisen työvoiman käytöstä tai liikkeen luovutuksesta johtuvia tai muita olennaisia henkilöstövaikutuksia;
- 3) henkilöstöön, henkilöstön kehittämiseen ja tasa-arvoiseen kohteluun sekä työyhteisön sisäiseen tietojenvaihtoon liittyviä periaatteita ja suunnitelmia;
- 4) taloudellisesta tai tuotannollisista syistä toimeenpantavaa osa-aikaistamista, lomauttamista tai irtisanomista.

Jos kunnan tai hyvinvointialueen talousarvioehdotuksessa edellytetään sellaisia toimenpiteitä, joiden toteuttaminen todennäköisesti aiheuttaisi useita irtisanomisia, osa-aikaistamisia, lomautuksia taikka merkittäviä heikennyksiä palvelusuhteiden ehdoissa, toimenpiteitä on käsiteltävä yhteistoimintamenettelyssä ennen kuin kunnanhallitus tekee valtuustolle lopullisen talousarvioehdotuksen.

Lain 6 §:n mukaan, ennen yhteistoimintamenettelyn aloittamista työnantajan tulee antaa asianomaisille työntekijöille sekä heidän

edustajilleen yhteistoimintamenettelyssä käsiteltävän asian käsittelyn kannalta tarpeelliset tiedot siten, että he voivat riittävästi perehtyä ja valmistautua käsiteltävään asiaan. Salassa pidettäviä tietoja saa kuitenkin antaa vain siinä laajuudessa kuin se on välttämätöntä yhteistoimintamenettelyssä lain mukaan käsiteltäväksi säädetyn asian käsittelyn kannalta

Lain 7 §:n mukaan, jos työnantaja harkitsee 4 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettua toimenpidettä, työnantajan on annettava kirjallinen neuvotteluesitys yhteistoimintaneuvottelujen käynnistämiseksi viimeistään viisi päivää ennen neuvottelujen aloittamista.

Neuvotteluesityksen ja sen perusteella alkavien neuvottelujen ajankohtaa ei ole vielä päätetty, koska työryhmän työ on vielä osin kesken.  
vt. kunnanjohtaja

Valmistelija

Esittelijä

vt. kunnanjohtaja Mikko Merikanto

Tiedoksi

Muutoksenhaku

Päätöksestä ei saa tehdä oikaisuvaatimusta, koska päätös koskee kuntalain 136 §:n mukaista valmistelua ja täytäntöönpanoa.